

Sak

Bygdeborg på By qnr 19 & Dalby
qnr 21. Sigdal Bustrered

Dok.nr.	Dato	Dokumentets art	Merknader
1	22/8-83	Innberetning Per Hermanns	
2		Kart-bilag til 1	

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn By og Østby	
G.nr./br.nr. G.nr. 19 og 21, br.nr. 10 og 1.	
Kommune Sigdal	Fylke Buskerud
Sogn Sigdal	Prestegjeld Sigdal
Eier/bruker, adr. Åse og Odd Orvar Fremgård, 3350 Prestfoss.	
Gjelder: Befaring av bygdeborg på By og Østby.	
Flyfoto	Kartref. ØK CE 047-5-2 x224 250 y- 52350
Innber./rapport/reg. ved: Per Hernæs	Dato 22/8.1983.

Årsak til befaringen var telefonisk beskjed fra museumsbestyrer Håvard Støvern til Arne Emil Christensen angående en mulig bygdeborg funnet av Arnfinn Engen, Støvernhaugen.

Undertegnede var på stedet sammen med Engen fredag 19/8.1983 og kunne fastslå at det utvilsomt er en bygdeborg man har med å gjøre.

Stedet ligger særdeles uveisomt til, ca. 1,5 km i luftlinje ØNØ for By-gårdene (jfr. utsnitt av kart M711 1715 I). Geografien karakteriseres av N-S-gående dalganger/bergrygger med tverrgående sprekksoner som skaper et ganske uoversiktlig terreng av bergnabber, ur og dalsøkker.

Borgen utgjøres av en ca. 25 m høy kulle som del av et N-S gående drag i terrenget. Det er for tiden ikke kjent noe lokalitetsnavn. Kollen er stupbratt i S, V og Ø, noe slakere i N-kant, men er heller ikke her videre lett tilgjengelig. Noenlunde lett adgang er det bare via et ca. 15 m

Gårds/bruksnavn By og Østby	
G.nr./br.nr. G.nr. 19 og 21, br.nr. 10 og 1.	
Kommune Sigdal	Fylke Buskerud.

- 2 -

bredt pass fra V-NV. Passet vender mot et gammelt veifar i bunnen av Djupedalen, og her finnes tre mursystemer. Det nederste er ca. 0.5 m høyt, svært utrast og dårlig markert. Det midterste er ca. 1,5m høyt målt fra nedkant, svært utrast på midten, muligens etter tømmerdrift på stedet. Den øverste muren er delvis bygd rundt en liten bergrygg, er ca. 1.5 m høy, har en ca. 1 m bred passasje i V-kant mot en loddrett fjellvegg. Langs V- og S-kant er det på fire steder fysisk mulig å forsere fjellveggen uten hjelpemidler. De er alle sperret av nå svært utraste mursystemer. Oppgangen mot SØ har to murer, forøvrig er de enkle. Midt på Ø-siden av kollen er et liknende, mindre bratt parti, sperret av en kraftig mur, bredde 3 m, høyde 1 m. I N-kant er et slakere parti som forbinder kollen med Høgås. Det er sperret av en ca. 15 m lang, svakt buet mur, bredde 3 - 4 m, høyde 1 m. Denne er relativt lite utrast.

Rett opp for og V for den øverste muren i passet er murt opp en ca. 1.5 x 1.5 m stor platting, på den ligger en ansamling av jevnstore stein i 1 - 2 kg-klassen, muligens kastestein. En liknende ansamling ligger ovenfor og S for den N-ligste muren på V-kanten av kollen.

Oppe på den N-lige delen av platået er en naturlig forsenkning i terrenget, ca. 5 x 2 m, bevokst med tykk sphagnum-mose. Rett S for denne er en mindre forsenkning på ca. 1 x 1 m. Sommeren 1983 var meget tørr, og ved befaringen var forsenkningene tørre. Engen kunne imidlertid fortelle at begge

Gårds/bruksnavn	
By og Østby	
G.nr./br.nr.	
G.nr. 19 og 21, br.nr. 10 og 1.	
Kommune	Fylke
Sigdal	Buskerud.

- 3 -

var velfylt med vann da han var der i mai s.å..

S for sistnevnte vannhull ligger en ca. 2 m høy flyttblokk rett på svaberget, og gir ly for enhver vindretning. Herfra har man vid utsikt til nær sagt alle kanter, mot V har man oversikt over det meste av Sigdal fra Andersnatten i N til By i S.

Stedet ligger som sagt avsides til og må anses som godt skjermet. Det er bare et fåtall, svært lokalkjente folk som i det hele tatt kjenner til kollen. Det er for tiden ikke skogsdrift her, stedet er bevokst med glissen, langsomtvoksende furuskog. Siste gang det ble hogd her oppe, var - ifølge Engen - under siste krig.

Oslo, 22/8.1983

Per Hernæs

Per Hernæs.

○ Bygdeborg

Til 3-beretning av 23/8-83
 By i Sigdal